

BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
ORSZÁGOS POLGÁRI VÉDELMI FŐFELÜGYELŐSÉG

SZERVEZETI ES MŰVELETI IRÁNYELV A NEMZETI MINŐSÍTÉSHEZ
Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai önkéntes mentőszervezetek részére

alapvető vízkár-elhárítási tevékenység

Felkészülés	
1. A szervezet/alegység megalakulása	Igen/Nem
1.1. A megyei, fővárosi veszélyeztetettségének megfelelően a szervezet/alegység képessége és kapacitása kiegészíti és erősíti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tevékenységét.	
2. Alapvető általános elvárások, követelmények	Igen/Nem
2.1. Rendelkezik együttműködési megállapodással az illetékes igazgatósággal.	
2.2. A szervezet/alegység rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel, okiratokkal.	
2.3. A szervezet/alegység rendelkezik Eljárási Renddel a tagok és a csapatkomponensek mozgósítására és mentésbe történő bevonására.	
2.4. A szervezet/alegység rendelkezik képességekkel a hazai szervezetek fogadására, erő-eszközök összevonására.	
2.5. Eszközeik, felszereléseik azonnal alkalmazható állapotban vannak tárolva.	
2.6. Eszközeik, felszereléseik bevizsgáltak, a szükséges engedélyekkel rendelkeznek.	
2.7. A csapattagok kiképzettek, az adott mentési feladatnak megfelelő szaktudással rendelkeznek.	
2.8. A csapattagok rendelkeznek a bevetéshez szükséges egészségügyi alkalmassággal.	
2.9. A csapattagok önkéntes alapon, saját szabadidejük terhére vállalják a szervezet/alegység alaprendeltetésében rögzített feladatokat.	
2.10. A szervezet/alegység az együttműködési megállapodásban rögzített feladatokat vállalja.	
2.11. A szervezet/alegység vállalja a hazai minősítést, amelyet 5 évente megismétel a BM OKF által kijelölt szakértők előtt.	
2.12. A szervezet/alegység rendszeresen ismétlő gyakorlatot és képzést tart az igazgatóság/kirendeltség felügyeletével.	
2.13. A szervezet/alegység külföldi bevetést (határon átnyúló) csak a BM OKF engedélyével végez.	
2.14. A szervezet/alegység a BM OKF és az igazgatóság szakmai felügyeletét elfogadja	
2.15. A szervezet/alegység a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által történt bevonás esetén elfogadja a BM OKF, az igazgatóság	

és a kirendeltség irányítási jogkörét	
2.16. Médianyilatkozatot és közleményt a BM OKF előzetes engedélyével tesz.	
3. Adminisztráció	Igen/Nem
3.1. A szervezet/alegység rendelkezik éves kiképzési tervvel.	
3.2. A működésre és a bevételekre a szervezet/alegység rendelkezik belső eljárási renddel vagy akciótervvel.	
3.3. A szervezet/alegység működése az alapidokumentumaiban rögzített módon szabályosan történik.	
3.4. A szervezet/alegység aktualizált erő-eszköz kimutatással rendelkezik.	
3.5. A csapattagokról a szükséges személyes adatok nyilvántartásba vétele megtörtént.	
4. Döntéshozatal	Igen/Nem
4.1. Létezik-e hatékony kommunikáció a szervezet/alegység döntéshozói között a bevetéssel kapcsolatos döntések kellő időben történő meghozatalához?	
4.2. Rendelkezik csapatvezetővel és vezetési törzsszel.	
4.3. Rendelkezik összekötővel.	
5. Csapattagokkal kapcsolatos kritériumok	Igen/Nem
5.1. Létezik-e kipróbált rendszer a bevetésen résztvevő csapattagok kiválasztására?	
5.2. Átesnek-e a csapattagok egészségügyi szűrésen közvetlenül az elindulás előtt?	
6. A szervezet/alegység struktúrája	Igen/Nem
6.1. A szervezet/alegység struktúrája követi-e az alábbiakat:	
6.1.1. Vezetés	
6.1.2. Logisztika	
6.1.3. Vízkár-elhárítás, védekezés	

6.1.4. Egészségügyi ellátás	
6.2. A szervezet/alegység képessége és felelősségi köre tisztázott (együtműködési megállapodás)	
6.3. Rendelkezik-e a szervezet/alegység elegendő taggal és felszereléssel, hogy folyamatosan dolgozzon két váltásban, legalább 24 órán keresztül egy árvízvédelmi szakaszon vagy egy településen.	
6.4. Képes-e a szervezet/alegység önellátására indulókészletet (24 óra) biztosítani?	
7. Képzés	Igen/Nem
7.1. Rendelkezik-e a szervezet/alegység képzési és karbantartási programmal, amely felkészíti és felszereli a személyzetet a vízkár-elhárítással összefüggő védekezési tevékenységre?	
7.2. Képes-e megfelelően együttműködni más csapattal a kárhelyen az alábbi helyzetekre:	
7.2.1. Hazai szervezet/alegység segítséget ajánl fel.	
7.2.2. Hazai szervezet/alegység technikai támogatást vagy felszerelést kér.	
7.2.3. Erőket megosztani és más szervezettel/alegységgel együtt dolgozni.	
7.2.4. Beavatkozás során erő-eszközöket összevonni	
7.3. A szervezet rendelkezik-e kiképzett csapatvezetővel és összekötővel.	
7.4. Léteznek-e naprakész nyilvántartások a tagság képzésével és az eszközök karbantartásával kapcsolatban?	
7.5. Rendeznek-e gyakorlatokat a katasztrófavédelemmel vagy más szervezettel/alegységgel?	
7.6. Rendelkeznek-e a csapattagok a szakterületeknek megfelelő dokumentálható képesítéssel.	
7.7. Ha a hazai képzési rendszerben az adott szakterületnek nincs képzési és vizsgarendszere, akkor a csapattag rendelkezik-e nemzetközi vagy hazai igazolható kiképzettséggel.	
8. Infokommunikációs kritériumok	Igen/Nem
8.1 Képes-e a csapat kommunikálni:	

8.1.1 Belső irányba (csapaton belüli kommunikáció a csapattagokkal)	
8.1.2 Kifelé (kárterületi kommunikáció)	
8.2. Képes-e a csapat térinformatikai (GPS, térképezés) technológiát használni?	
9. Dokumentumok	Igen/Nem
9.1 Rendelkeznek-e a csapattagok a következő személyi dokumentumokkal:	
9.1.1. Érvényes személyazonossági igazolvánnyal (legalább fél évig nem jár le)	
9.1.2. Érvényes egészségügyi igazolásokkal (oltás, tüdőszűrő, orvosi alkalmassági)	
9.1.3. Rendelkezik balesetbiztosítással	
9.1.4. Csapattagok a kiképzettségüket igazoló engedélyekkel (kisgépkézeli stb.)	
9.1.5. Gépjárművezető a kategóriának (nehéz utánfutó) megfelelő vezetői engedéllyel.	
9.2 Rendelkezik-e a szervezet/alegység az alábbi csapatot érintő dokumentumokkal:	
9.2.1. A szervezet/alegység tagjainak névjegyzékével (szükséges személyi adatokkal)	
9.2.2. A szervezet/alegység adatlapja (kapacitás, képesség összesített kimutatása)	
9.2.3. A csapattagok kapcsolattartási adatai sürgősség esetére	
9.2.4. A felszerelések jegyzéke a rádiófrekvenciákkal	
9.2.5. A veszélyes árukkal kapcsolatos szállítói nyilatkozat	
9.2.6. A felszerelések engedélyei/biztosításai	
9.2.7. Egészségügyi felszerelések listája	
9.2.8. Eszközökre biztosítással. Harmadik személynek okozott kár esetén felelősség biztosítással.	
9.2.9. Használt műszaki-mentő eszközök, járművek esetén a bevizsgálási, felülvizsgálati és alkalmazhatósági engedélyekkel	

9.3 Létezik-e kárterületi eljárásrend az alábbiak tekintetében:	
9.3.1. Kommunikáció	
9.3.2. Sürgősségi evakuáció	
9.3.3. Egészségügyi kimenekítés	
9.3.4. Kárterületi műveletek	
9.3.5. Védelem, biztonság	
9.3.6. Logisztika	
9.3.7. Szállítás	
9.3.8. Eseménynapló	
9.3.9. Mozdósítás és visszahívás	
9.3.10. Kárterületi tevékenység (árvízi védekezés, lakosság kimenekítés, lakosság tájékoztatás)	
Mozdósítás és megérkezés a kárhelyre	
10. Aktiválás, mozdósítás	Igen/Nem
10.1. Képes-e a szervezet/alegység megérkezni a kijelölt elindulási pontra az aktiválástól számított 12 órán belül (teljes készenlét elérése)?	
10.2. A szervezet/alegység rendelkezik-e eszközökkel a felszerelések állapotának figyelésére bevetés előtt és után?	
10.3. Összegyűjtött-e a szervezet/alegység vezetése a veszélyhellyel kapcsolatos információkat? Tájékoztatta-e a csapattagokat az alábbiakról:	
10.3.1. Aktuális helyzet	
10.3.2. Időjárás	
10.3.3. Védelem és biztonság, beleértve a lehetséges veszélyeket is, pl. veszélyes anyagok	

10.3.4. Sürgősségi evakuáció	
10.3.5. Egészségügyi, közállapotok	
10.3.6. Speciális vagy nem megszokott szempontok	
11. Műveleti bázis	Igen/Nem
11.1. Kiválasztott-e a szervezet/alegység egy megfelelő műveleti bázist a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal együtt?	
11.2. Biztosítja-e ez a műveleti bázis az alábbi összetevőkhöz szükséges feltételeket:	
11.2.1. Műveleti bázis vezetése (parancsnokság)	
11.2.2. Menedék a személyzet és a felszerelés számára (elhelyezés)	
11.2.3. Védelem, biztonság	
11.2.4. Kommunikáció	
11.2.5. Elsősegély	
11.2.6. Élelmiszer, víz biztosítása a kárterületen lévőknek (24 óra)	
11.2.7. Tisztaság, higiénia	
11.2.8. Ruhaszárító	
11.2.9. A felszerelés karbantartására, javítására szolgáló terület	
11.2.10. Hulladékgyűjtő terület	
11.2.11. Önfenntartás (áramellátás, működés, karbantartás, ellátás, elhelyezés)	
Árvízi védekezési és mentési műveletek	
12. Veszélyhelyzeti koordináció és tervezés	Igen/Nem
12.1. A szervezet/alegység tagja rendelkezik-e eszközökkel, hogy a helyi vagy megyei irányítással és más szervezettel dolgozzon együtt?	

12.2. Elvégzi-e a szervezet/alegység a helyzetfelmérést és felderítést, megosztja az információt a hatóságokkal?	
12.3. A szervezet/alegység együttműködik-e az egészségügyi hatóságokkal az alábbiakban:	
12.3.1. Képes az egészségügyi támogatásban együttműködni (fertőzés elleni oltatás, higiénias feltételek biztosítása)	
12.3.2. Képes a sérültet ellátni és szállításra előkészíteni	
12.3.3. Súlyos szerencsétlenség felszámolásában való közreműködésre a hatóságokkal	
12.4. Biztosít-e a szervezet/alegység vezetése (vezetője) folyamatos vezetést, illetve ellenőrzés alatt tartja-e az összes műveleti helyszínét?	
12.5. Előre nem látott eseményekre való felkészülésre rendelkezik tervvel?	
12.6. Beavatkozás esetén a csapatvezető eseménytől függően lehetőleg összekötője útján folyamatosan, tartós igénybevétel esetén naponta 17.00 óráig írásban jelent a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatóság kijelölt kárhelyparancsnokának és a küldő igazgatóság főügyeletének.	
13. Műveleti kapacitás	Igen/Nem
13.1. Használ-e a szervezet/alegység csapatirányítási rendszert a tagok tevékenységének nyomon követésére?	
13.2. Képes a műveleti tervét aktualizálni.	
14. Felderítés	Igen/Nem
14.1. Gyűjt-e információt a szervezet/alegység a helyiektől, kér-e eligazítást a védekezést irányító szervtől (vízügy, önkormányzat) információgyűjtés céljából?	
14.2. Végez-e a szervezet/alegység veszély/kockázatértékelést, jelzi-e a veszélyes anyagok jelenlétét, illetve figyelmezteti-e a hatóságokat (egészségkárosító körülmények, elektromosság, környezeti károk, másodlagos veszélyek)?	
14.3. Használ-e a szervezet/alegység jelölési rendszert (kiürített és ellenőrzött ingatlan, másodlagos veszély, szükséges állatmentés)?	

15. Árvízi védekezési műveletek	Igen/Nem
15.1. Képes-e a szervezet/alegység a védekezési műveleteket irányító utasításait követve tevékenykedni a kárterületen?	
15.2. Képes meglévő védművek ideiglenes megerősítésére?	
15.2.1. 5000 zsákból álló (1 sor nyúlgát) vízzáró gát építését 40 fővel 40 óra alatt képes elvégezni (a homokot a helyi hatóságoknak kell rendelkezésre bocsátaniuk, a homok és a zsákok a helyszínen található, járási és települési rendeltetésű szervezetek esetében létszám és időarányosan kevesebbet kell teljesíteni.)	
15.2.2. Képes fóliázni, műanyag fóliát lerakni (amennyiben egy meglévő gát vízzáróvá alakításához szükséges, annak felépítésétől függően)	
15.2.3. Képes homokzsáktöltő gépet kezelni, használni.	
15.3. Képes vízügyi szakértői felügyelet mellett új ideiglenes árvízi védmű építésére	
15.3.1. Legalább 0,8 méter (vízoszlop magasság függvényében) magasságú víz visszatartására képes gátrendszer kiépítésére (bordás megtámasztás, buzgár megfogás stb.)	
15.3.2. Képes legyen a helyszínen rendelkezésre álló anyagokból töltést építeni (föld nyúlgát).	
15.3.3. Képes egy teherautóval megközelíthető területen belül legalább három helyszínen való munkavégzésre (település vagy védelmi szakasz). Járási/települési rendeltetésű szervezet esetében minimum egy helyszínen.	
15.4. Szivattyú kapacitások ismerete. Képes legyen szivattyút kezelni.	
15.4.1. Rendelkezik legalább 3 közepes teljesítményű szivattyúval (1000-2000 liter /perc). Járási/települési rendeltetésű szervezet esetében 1 szivattyú a minimum.	
15.5. A szervezet/alegység folyamatos készülséget tart fent	
15.6. A szervezet/alegység képes a gátak és töltések felügyeletére és karbantartására	
15.7. Együttműködik a vízügyi hatóságokkal	

15.8. Rendelkezik az éjszakai munkavégzéshez szükséges felszerelésekkel (reflektor, fáklya)	
16. Egészségügyi ellátás	Igen/Nem
16.1. Biztosított-e az egészségügyi ellátás a csapattagok számára?	
16.1.1. Sürgősségi ellátás, elsősegély	
16.1.2. Egészségügyi szűrés	
16.2. Rendelkeznek-e kidolgozott eljárással a csapattag súlyos sérülése vagy halála esetére?	
16.3. Biztosított-e az egészségügyi ellátás adminisztrációja? Vezet-e a szervezet/alegység vezetése nyilvántartást a tagok baleseteiről/sérüléseiről eseménynaplóban?	
17. Biztonsági szempontok	Igen/Nem
17.1. Rendelkeznek-e biztonságot figyelő rendszerrel és a hozzákapcsolódó dokumentációkkal (település térkép, előntési térkép, kitelepítési terv, veszélyelhárítási terv)?	
Csapatvisszavonás	
19. Visszavonási stratégia, kivonulás	Igen/Nem
19.1. Koordinálta-e a szervezet/alegység távozását a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal?	
19.2. Követik-e a visszatelepülési eljárást a csapattagok (jelentés tett, felhasznált anyagok mennyisége, kimentett személyek száma)?	
19.3. Megfontolta-e a szervezet/alegység vezetése, hogy milyen felszerelést adhatnak át a hatóságoknak?	
19.4. Lebontják-e a tábort mielőtt elindulnak?	
19.5. Közreműködnek az utóműveletekben (mentesítés, kárbecslés, romeltakarítás, állati tetemek összegyűjtése)?	

Megjegyzések:

Mellékletei: Bemutató háttéranyag (készíti: szervezet). Záró összefoglaló jelentés (készítő: igazgatóság/kirendeltség)

Kelt, ,.....év. hó nap.

.....
Nemzeti Minősítő Bizottság elnöke

.....
önkéntes mentőszervezet vezetője

.....
katasztrófavédelmi igazgató